

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI
MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON
MILLIY UNIVERSITETI**

TAEKVONDO VA SPORT FAOLIYATI FAKULTETI

**JISMONIY TARBIYA VA SPORT SOHASINI
RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR**

II-Respublika ilmiy-amaliy anjumani maqolalari

TO‘PLAMI

23-24 aprel

IV-qism

TOSHKENT 2022

OLIIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON
MILLIY UNIVERSITETI

TAEKVONDO VA SPORT FAOLIYATI FAKULTETI

JISMONIY TARBIYA VA SPORT SOHASINI
RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI:
MUAMMO VA YECHIMLAR

II-Respublika ilmiy-amaliy anjumani maqolalari
TO'PLAMI

IV-qism

2022 yil
23-24 aprel

TOSHKENT – 2022

UDK:796,5(082)

BBK:75.5/7

Mazkur to'plam Jismoniy tarbiya va sport sohasini rivojlantirish istiqbollari: muammo va yechimlarga bag'ishlangan bo'lib, unda jismoniy tarbiya va sport sohasi kadrlarini tayyorlash, ularni malakasini oshirish va qayta tayyorlash tizimidagi muammolar va ularning yechimlari; jismoniy tarbiya va sport sohasi samaradorligini oshirishda fiziologik, pedagogik-psixologik yondashuvlar va fanlar aro integratsiyalashuv masalalari; aholining sog'lom turmush tarzini qo'llab-quvvatlash va jismoniy faolligini oshirish, rekreatsiya hamda sport sog'lomlashtirish tizimini rivojlantirish muammolari va yechimlari; yuqori malakali sportchilarni tayyorlashda tibbiy-biologik ta'minoti masalalari hamda innovatsion g'oya va texnologiyalarni qo'llash; sport menejmenti, sport marketingini, sport servisi va sport turizmini rivojlantirish istiqbollari bo'yicha bildirilgan fikr-muloxazalar yoritilgan.

To'plamda chop etilgan maqola va tezislarning g'oyasi, ilmiy-metodik salohiyati va unda keltirilgan ma'lumotlar uchun mualliflar javobgardirlar.

Mas'ul muharrir: Raximov Vladimir Shavkatovich

Tashkiliy qo'mita tarkibi

Arzibayev Qodirjon Odiljonovich	- tashkiliy ko'mita raisi
Ibragimov Behzod Baxtiyorovich	- rais o'rinbosari
Ravshanov G'olibjon Xamraqulovich	- a'zo
Babanov Shaxobiddin Jiyannurodovich	- a'zo
Platunov Andrey Yurevich	- a'zo
Qo'chqarov Bexzod Ozotovich	- a'zo
Raxmatullayev Mirzoxid Sayfullo o'g'li	- a'zo
Karimova Nargiza Xudoyberganovna	- a'zo
Sobirov Ulug'bek Toxirjon o'g'li	- a'zo (tarjimon)
Muxsinov Shoxjaxon Uyg'un o'g'li	- a'zo (dasturiy ta'minot)
Tojidinov Iskandar Ilxomjon o'g'li	- a'zo (dasturiy ta'minot)
Davidov Bobir Baxodirovich	- a'zo (texnik ta'minot)
Xolova Aziza Nodirjonovna	- a'zo (texnik xodim)
Karimov Umid Qahramon o'g'li	- a'zo (texnik xodim)
Abdullayev Ilxom Xushnudovich	- tashkiliy qo'mita kotibi

Tahririy komissiya tarkibi

Axmatov Maxmud Salixovich	- komissiya raisi, b.f.n., professor
Aliyev Iskandar Baxramovich	- komissiya raisi o'rinbosari, p.f.n., dotsent
Bayk Mung Jong	- a'zo, professor
Almakayeva Rumiya Muhamadiyevna	- a'zo, p.f.n., dotsent
Nabiyev Temur Erikovich	- a'zo, p.f.n., dotsent
Bakiyev Zafar Abdushukurovich	- a'zo, p.f.n., dotsent
Utenov Oralbay Urazbayevich	- a'zo, p.f.n., dotsent v.b.
Karimov Ulug'bek Raximovich	- a'zo, dotsent
Shirov Andrey Anatolevich	- a'zo, katta o'qituvchi
Ro'zmetov Rasul Tangriberganovich	- a'zo, katta o'qituvchi
Boltayev A'zam Akramovich	- komissiya kotibi

Ilmiy-amaliy anjuman o'tkazilishiga O'zbekiston Respublikasi Vazirlar maxkamasining 2022 yil 7 martdagi 101-f-sonli farmoyishi bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasida 2022 yilda xalqaro va Respublika miqyosida o'tkaziladigan ilmiy va ilmiy-texnik tadbirlar rejasini" da hamda Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2022 yil 14 martdagi "Vazirlik tizimida oliy ta'lim va ilmiy-tadqiqot muassasalarida 2022 yilda o'tkaziladigan ilmiy va ilmiy-texnik tadbirlar rejasini tasdiqlash to'g'risida"gi 97-sonli buyrug'i bilan ruxsat etilgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Arjan Egges, Arno Kamphuis, Mark Overmars “Motion in Games” First International Workshop, Utrecht, MIG 2008. 236 year.
2. Жуков М.Н. Подвижные игры: Учеб. для студ. пед. вузов. М.: Издательский центр «Академия» 2000. - 160 с.
3. Насриддинов Ф.Н., Қосимов А.Ш. Ўзбек халқ миллий ўйинлари. 1-тўплам. – Т.: 1998. – Б. 27.

MAKTABGACHA TARBIYA YOSHDAGI BOLALARNI ANGLASH MALAKASINI SHAKLLANTIRISHDA ZAMONAVIY VA SHARQONA USULLARNING UYG‘UNLASHUVI

*Ashirboev I.M.
ChDPI talabasi*

***Annotatsiya.** Maqolada maktabgacha yoshdagi bolalarni anglash malakalarini shakllantirishda zamonaviy va sharqona usullarning uyg‘unligining dolzarbligi, maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishida yangicha qarashlarni shakllantirish va takomillashtirish masalalari yoritilgan.*

***Kalit so‘zlari;** genderlik, taklid, adolat, tanqid, iftixor, ong, tanbeh, o‘rgimchak to‘ri, komil shaxs.*

***Annotation.** The article discusses the relevance of the combination of modern and oriental methods in the formation of cognitive skills of preschool children, the formation and improvement of new views on the development of preschool children.*

***Keywords;** gender, imitation, justice, criticism, pride, consciousness, rebuke, spider web, perfect personality.*

Maktabgacha tarbiya yoshdagi bolalar tarbiyasining asosiy vazifalari-jismoniy, aqliy, ahloqiy, mehnat tarbiyasi, estetik tarbiya va shu bilan bir qatorda sharqona tarbiya ham berib borishdan iboratdir.

Psixologlar fikricha bu yosh bolada anglash jarayonlari rivojlanib borganligi sababli unga o‘rgatilagan har bir yangilikni tez ilg‘ab oladi. Bolalarga sharqona tarbiya berishda ularning genderlik xususiyatlariga mos ravishda yondashishimiz o‘z samarasini beradi. O‘g‘il bolalar va qiz bolalar tarbiyasiga alohida-alohida e‘tibor qaratib, ularning o‘zlariga hos bo‘lgan vazifalarni o‘rganib borish kelajakka manfaatli yo‘l hisoblanadi.

Temuriylar davrida ham qizlarning bilimli, zehni bonegaklib, ulg‘ayishlari uchun barcha sharoitlar yaratilgan. Negaki qadim – qadimdan Sharqning latofatli, iboli, ilmli, uddaburon va oqila qizlari mehnati, ma‘naviyati, ichki dunyosi, Vatanga va xalqqa sadoqati bilan boshqa barcha elat va millatlar orasida hurmat qozongan.

Tabiiyki ,qizlarni tarbiyalashda ota-onalar ularni imkoniyati va qiziqishlarini inobatga olishi yaxshi natija beradi. Qizlar o'zlariga yoqimli bo'lgan ishlarni yoki mashg'ulotlarni afzal ko'radilar.

Ota –onalar va tarbiyachilar qizlarnig shu xususiyatlarini hisobga olishlari orqali ularni yanada uddaburonlikka chaqiradi.O'g'il bolalar tarbiyasida esa ularning adolatli, mard va jasur, so'zining ustidan chiqa oladigan , sadoqatli qilib tarbiyalash, ilm hunarli etib o'rgatib borish muhimdir.

O'g'il bolalarning bosh miya yarim sharlari assemetriyasiga muvofiq ular aniq va murakkab ishlarni tezroq bajara olishi aniqlangan. Ularda ko'p gapirishdan amaliy faoliyat muhimdir.

• aks holda bola so'zlarni eshitadi ammo eshitmaslikka ola boshlaydi. bu borada tajribali psixologlarning necha yillar mobaynida to'plangan tajribalariga asoslangan fikirlarni keltirib o'tishini lozim deb bildik. bolalar yashashni hayotdan o'rganadilar.

- agar bola muntazam tanqid qilinsa ,u nafratga o'rganadi.
- agar bola adovad muhitida yashasa u tajavuskorlikka o'rganadi.
- agar bola muntazam mazah qilinsa u indamas, odamovi bo'lib qoladi.
- agar bola sabr-toqat muhitida katta bo'lsa, u boshqalarni fikrini hurmat qilishga, ular bilan murosada bo'lishga o'rganadi.

• agar bola fikrini ham tez-tez maqtab turilsa uning o'ziga bo'lgan ishonchi hissi ortadi.

- agar bolani tez-tez maqtab turilsa, unda minnadorchilik hisi shakillanadi.
- agar bola faqat rosgo'ylik muhitida yashasa u adolatli bo'lishga o'rganadi.

Bola bir nihol kabidir, ulug'vor darah ko'rinishiga etgunga qadar qanchadan - qancha kishining achiq zarbini bahorni yomg'irlarini, yozning jazirama issig'i kuzning salqin shamolini ko'radi.

Nihol moslashib tanasi toblanish jarayonida bu yo'llarni bosib o'tgan ota-onalar ularga ko'makdosh bo'lishsa, vaqtlar o'tib kichkintoy niholchalar mahobatli darahlarg aylanib soyasida salqinlash nasib etadi.

Quyidagi dunyo mutaffakirlarining mavzusiga oid qarashlarni keltirib otishni joiz deb topdik.

Daraxtdan meva olaman desang, uni nihollik davridan parvarish qil.

O'zbek xalq maqoli.

Ertaga farzandlaringiz yodida bo'lishi uchun, bugun ularning hayotidan va ko'nglidan joy olinglar. Barbara Jonson Bola hech qachon kattalarga quloq solishmagan bo'lishmasa ham, ular kattalarga taqlid qilishda hech qachon xato qilmagan. Jeyms Boldvin bolalar etuk bo'lib voyaga yetishi uchun yana bir muhim omil hayot tarziga aylanishi zarur. U ham bo'lsa zamonaviy axborot texnologiyalaridan oqilona foydalanishdir.

Bunda ota-ona, oila muhiti muhim o'rin egallaydi.

O'rgimchak to'ridek dunyoni egallab olgan elektron olam bolalarning ongu shuurini butunlay egallab olmasdan oldinroq ularda hayotda har bir narsaning me'yorini bilish

ko'nikmasini hosil qilishimiz va bunga o'zimiz ham amal qilishimiz juda zarur. Zero bola aytganni emas, ko'rganini qiladi.

ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. Bolalar iqtidorini erta aniqlashning psixologik- pedagogik metodlari majmuasi T: 2010
2. Malakalar kitobi yohud Temuriy malikalar qanday tarbiyalanadi T :2019 392

СОРЕВНОВАНИЯ СОСТАВНАЯ ЧАСТЬ ПОДГОТОВКИ

*М.П.Рахимова преподаватель, ТМА (Ургенчский филиал)
Д.Низматов, Д.Шеркузиев, Н.Халилов студент, НУУз*

Аннотация: В данной статье рекомендуются инструкции по определению уровня подготовки спортсменов во время соревнований и способам их подготовки к последующим соревнованиям. При подготовке к соревнованиям перед соревнованиями были даны рекомендации о том, каким методам следует уделять больше внимания во время тренировок.

Аннотация: Mazkur maqolada sportchilarning musobaqalar davomida tayyorlanish darajasini belgilash va ularni keyingi musobaqalarga tayyorlash usullari bo'yicha yo'riqnomalar tavsiya etiladi. Musobaqalar oldida musobaqalarga tayyorgarlik ko'rishda mashg'ulotlar davomida qanday usullarga ko'proq e'tibor qaratish kerakligi to'g'risida tavsiyalar berildi.

Ключевые слова. Спорт, физическое качество, физкультура, сила, техника, тактика, мастерство, тренировка, упражнения.

Kalit so'zlari. Sport, jismoniy sifat, jismoniy tarbiya, kuch, texnika, taktika, mahorat, mashq, mashq.

Соревновательная деятельность предусматривает демонстрацию и оценку возможностей спортсменов в различных видах спорта в соответствии присущими им правилами, содержанием двигательных действий, способами соревновательной борьбы и оценки результатов.

Соревнования в спорте есть одно из важнейших аспектов, без них нет и спорта. Сущность соревнования заключается в установлении сильнейших спортсменов и распределения их по местам первое, второе и так далее.

Соревнования служат своего рода ядром, вокруг которого разворачивается спортивная деятельность. Результат отдельной встречи в волейболе есть итог соревновательной деятельности обеих участвовавших в игре команд: победа присуждается одной команде, но это было бы невозможно без участия другой команды. Это же можно сказать и о результатах соревнований, которые являются результатами соревновательной деятельности всех участвующих команд. Поэтому в

Муаллифлар	Мақоланинг номи	бет
<i>I.Madjidov</i>	KIRISH	4
1-ШЎБА: ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТ СОҲАСИ КАДРЛАРИНИ ТАЙЁРЛАШ, УЛАРНИ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ВА ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ТИЗИМИДАГИ МУАММОЛАР ВА УЛАРНИНГ ЕЧИМЛАРИ		
<i>Saburov X.</i>	OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA JISMONIY MADANIYAT VA SPORT FANLARINI O'QITISH JARAYONIGA AXBOROT TEKNOLOGIYALARINI TADBIQ ETISH	5
<i>Raximov V.Sh</i>	JISMONIY TARBIYA VA SPORT SOG'LOMLASHTIRISH TURIZMI	7
<i>Рузметов А.Т. Абдираимов Ш., Абдулазизов Ш., Абдуллаев Ф.Б.</i>	ОБУЧЕНИЕ СТОЙКАМ И ПЕРЕМЕЩЕНИЯМ В ПОДГОТОВКЕ ВОЛЕЙБОЛИСТОВ	9
<i>Ahmadjonov Z.M. Valiyev M.Z., Saparbayev B.</i>	МАКТАВ О`QITUVCHISINI ХАРАКАТЛИ О`YINLARGA TAYORGARLIK KO`RISHNI PEDAGOGIK AHAMIYATI	12
<i>Ashirboev I.M.</i>	МАКТАВГАЧА ТАРБИЯ YOSHDAGI BOLALARNI ANGLASH MALAKASINI SHAKLLANTIRISHDA ZAMONAVIY VA SHARQONA USULLARNING UYG`UNLASHUVI	16
<i>Рахимова М.П. Нигматов Д., Шеркузиев Д., Халилов Н.</i>	СОРЕВНОВАНИЯ СОСТАВНАЯ ЧАСТ ПОДГОТОВКИ	18
<i>Mamarasulov U.U.</i>	YOSHLARDA JISMONIY SIFATLAR VA DUNYOQARASHIDA SPORT ESTETIKASINI RIVOJLANTIRISHNING FALSAFIY MASALALARI	20
<i>Алимбоева Р.Д.</i>	ҚИЗЛАР ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ПЕДАГОГИК ХУСУСИЯТЛАРИ (таълимда қизлар)	23
<i>Ibragimov O.</i>	YOSHLAR JISMONIY TARBIYASIDA JISMONIY FAZILARLARNI O`RNI VA AHAMIYATI	26
<i>Ibrohimova I.</i>	МАКТАВГАЧА ТА`ЛИМ YOSHDAGI BOLALARDA JISMONIY SIFATLARNI HАRAKATLI O`YINLAR ORQALI O`RGATISH METODIKASI	28
<i>Маишарипов Ф.Т.</i>	МОДУЛ ТИЗИМИ АСОСИДА ТАЛАБАЛАРНИНГ ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ТАЪЛИМИГА БЎЛГАН ТЕХНОЛОГИК ЁНДАШУВ	31
<i>Bobomurodov B.</i>	ОММАВИЙ СПОРТНИ RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION TEKNOLOGIYALAR YORDAMIDA MURABBIYLAR FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH YO`LLARI	35
<i>Fayzullayev T.</i>	KIBER SPORTDA INNOVATSION TEKNOLOGIYALAR	39
<i>Eshboyev A.X., Yarbulov B.B.</i>	YAKKAKURASHCHILARNI TAYYORLASHNING AYRIM JIHATLARI	43